

referentienummer**datum** 4 december 2024**aan** [REDACTED]**van** [REDACTED] oer**kopie** [REDACTED]**projectnummer** 0452561.100**project** Bp Werfhout Didam zandwinning**betreft** Beheerplan nieuw leefgebied steenmarter en wezel Zandwinplas Didam

De Provincie Gelderland vraagt om een beheerplan in relatie tot de verbetering van leefgebied voor de steenmarter en de wezel. Dit verzoek komt voort uit de aanlevering van het Activiteitenplan met betrekking tot de uitbreiding van zandwinning in het Gat van Roelofs te Didam (Antea Group, 2024).

Het beheerplan is bedoeld om aan te tonen dat het aan te leggen leefgebied ook handhaafbaar is. Het beheerplan betreft enkel het beheer in relatie tot nieuwe leefgebied voor de steenmarter, de wezel, en, op verzoek van de Provincie, voor de bunzing en de hermelijn. Het beheerplan is gebaseerd op het 'Residubeheerplan' (Roelofs Zandwinning, 2022), het Kennisdocument Kleine Marterachtigen (BIJ12, 2024) en de Beheerwijzer 'Landschappelijke maatregelen voor kleine marterachtigen' (Westra & Kluiters, 2018).

Doordat de steenmarter en de wezel beide tot de familie der marterachtigen behoren en overlappende eisen aan hun leefgebied stellen (voldoende voedsel, voldoende geïsoleerde schuilplaatsen en verbindingen in het landschap), worden de beheermaatregelen voor beide soorten gezamenlijk besproken.

Verbeteren leefgebied in bestaand habitat

De vergroting van het wateroppervlak door de zandwinning wordt gebruikt als een kwaliteitsimpuls voor het gehele gebied (zie figuur 1). Door het voornemen wordt het gebied opener gemaakt. De oevers worden heringericht en er ontstaan ondiepe plas-draszones. Er komt een ruderaal oeverzone met waterplanten en er zal extensieve begrazing door koeien en schapen plaatsvinden. Er wordt nieuw bos en struweel met inheemse soorten aangeplant. De inheemse soorten betreffen egelantier, Gelderse roos, lijsterbes, meidoorn en sleedoorn. Deze planten zorgen voor voedsel voor de steenmarter en voor woelmuizen welke als prooi voor de wezel dienen. Ook bieden de planten beschutting waar verblijfplaatsen mogelijk zijn en waardoor, met name de wezel, zich beschermt door het gebied kan verplaatsen. Ook worden kruidenrijke ruigtes en bloemrijk grasland gerealiseerd. Deze locaties bieden geschikt foerageergebied voor de steenmarter en de wezel.

Beoogd beheer algemeen

Het doel is om de natuurontwikkeling, die rondom de bestaande waterplas en de uitbreiding plaats zal vinden te beheersen en in goede banen te leiden, zodat voldaan wordt aan de natuurdoeltypen conform het inrichtingsplan (Buro Poelmans Reesink Landschapsarchitectuur, 2016). Dit wordt gedaan aan de hand van het Handboek natuurdoeltypen (Bal et al., 2001). De natuurdoeltypen die betrekking hebben op het leefgebied van de steenmarter en de wezel zijn:

- Kruidenrijke ruigte (natte strooiselruigte 3.25)
- Bloemrijk grasland (bloemrijk grasland van het rivieren en zeekleigebied 3.39)
- Struweel (zoom, mantel en droog struweel van de hogere gronden en rivierkleigebieden 3.52 -3.53)
- Bos (bos van voedselrijke, vochtige gronden 3.66)

De borging dat het beheer als zodanig wordt uitgevoerd, is af te leiden uit de allocatie van gelden en de aanstelling van een aannemer (Roelofs Zandwinning, 2022).

Dit document is vertrouwelijk. Bezoek onze website voor de volledige disclaimer: [Algemene voorwaarden en privacyverklaring](#)

Beoogd beheer gericht op (kleine) marterachtigen

De toepassing van het juiste maaibeheer en het beheer van (middel)hoge vegetatie als bomen en heesters valt grotendeels onder het beheer van bovenstaande natuurdoeltypen. Aanvullend op het beheer aan de hand van de natuurdoeltypen worden de volgende maatregelen genomen om tegemoet te komen aan de eisen van (kleine) marterachtigen:

- Kap-, snoei- en maaibeheer wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare kraamperiode: tenminste in de periode tussen 1 september en 15 maart, bij voorkeur tussen 1 november en 15 maart;
- Kap-, snoei- en maaibeheer wordt gefaseerd uitgevoerd in ruimte en tijd, zodat dieren kunnen vluchten;
- Struwelen en zomen worden elk jaar voor 1/3e van de totale oppervlakte gemaaid, zodat variatie blijft bestaan;
- Stroken met ruige kruiden of gras en oeverzones van watergangen worden eenmaal per jaar gefaseerd gemaaid, zodat variatie blijft bestaan;
- Snoeimateriaal wordt bij voorkeur als takkenril of takkenhoop achtergelaten op het terrein.

Realiseren van nieuwe verblijfplaatsen

Wanneer de vegetatie goed ontwikkeld is, zullen woelmuizen naar het gebied terugkeren. De holletjes van deze woelmuizen bieden verblijfplaatsen voor de wezel. Daarnaast zal een goede ontwikkeling van bosschages leiden tot beschutte verblijfplaatsen voor zowel de steenmarter als de wezel. Aanvullend worden zes marterhopen gerealiseerd: twee voor de steenmarter, twee voor de wezel en nog eens twee extra voor de bunzing en de hermelijn.

Beoogd beheer marterhopen

Een marterhoop is in dit geval een takkenhoop van minimaal één meter hoog, twee meter breed en drie meter lang. De takkenhopen worden elke vijf jaar aangevuld met nieuw materiaal, zodat deze hun functie behouden.

De marterhopen worden aangelegd op locaties die:

- Het hele jaar door zoveel mogelijk droog zijn;
- Zich bevinden in een struweel, houtwal, haag, in een braakliggend veld of langs een watergang;
- Maximaal 20 m tot landschappelijke elementen met voldoende dekking kennen;
- Op ten minste 20 m. afstand van drukke wandelpaden of verharde wegen gelegen zijn;
- Zich niet bevinden in braakliggend veld.

De exacte locaties worden in het veld bepaald, zodat bovenstaande criteria kunnen worden geoptimaliseerd. Grofweg kan gesteld worden dat de marterhopen worden verspreid over het resterende deel van het leefgebied rondom het Gat van Roelofs.

Bronvermelding

Antea Group, 2024. Activiteitenplan Zandwinplas Didam: Aanvraag voor de steenmarter en de wezel.

Bal, Beije & Hoogeveen, 2001. Handboek natuurdoeltypen in Nederland.

BIJ12, 2024. Kennisdocument Kleine marterachtigen. Versie 1.1., juli 2024.

Buro Poelmans Reesink Landschapsarchitectuur, 2016. Inrichtingsplan zandwinplas Werfhout te Didam.

Roelofs Zandwinning, 2022. Beheer- en onderhoudsplan na zandwinning Didam gelegen aan de Werfhout Pakopseweg te Didam (Residubeheerplan).

Westra & Kluiters, 2018. Landschappelijke maatregelen voor kleine marterachtigen.

Figuur 1. Schets van het voornemen met betrekking tot de uitbreiding van zandwinningsactiviteiten bij het Gat van Roelofs.
 Bron: Buro Poelmans Reesink Landschapsarchitectuur (2016).